

Latviešu tautas dziesmu dziedāšanas sacensības "Lakstīgala 2014"

rezultāti

KAS IR „LAKSTĪGALA”?

2014.gadā aprit jau 12 gadi, kopš Latvijas skolu jaunatne piedalās latviešu tautas dziesmu dziedāšanas sacensībās „Lakstīgala”.

Iecere organizēt šādu sacensību radās jau 2001.gada nogalē, kad, tiekoties ar Amerikā dzīvojošo latviešu diriģentu, XXIII un XXIV Vispārējo latviešu dziesmu svētku Goda virsdiriģentu, pedagogu, publicistu, periodiskā rakstu krājuma „Latvju Mūzika” ilggadējo redaktoru Robertu Zuiku, uzzināju, ka apgādā „Elpa” ir iespiesti paša diriģenta sastādītie latviešu tautas dziesmu krājumi „Lakstīgala”, kuri ar Amerikas latviešu apvienības Kultūras fonda un ģenerāļa Kārļa Goppera fonda atbalstu tiek dāvināti Latvijas skolu jaunatnei. Vispirms 15 000, vēlāk vēl papildus 10 000 grāmatiņu. Tās ar Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts jaunatnes iniciatīvu centra (no 2009.gada 1.jūlija Valsts izglītības satura centra) starpniecību nonāca Latvijas skolās. Radās jautājums, kā rīkoties tālāk, lai grāmatiņas nenogultos plauktos? Pats autors krājuma ievadvārdos novēlējis: „...jārod iespēja vienbalsīgi iemācīt itin visiem daudz jo daudz melodiju un vārdu, citādi sakot, iedzīvināma, iekārtojama kopdziedāšana. Jārīko sacensība – kurš zina vairāk melodiju un vārdu!”

Sākām rīkoties, organizējot informatīvus seminārus skolotājiem, izstrādājot sacensību norises nolikumu, piesaistot līdzekļus un meklējot atbalstītājus. Tā rezultātā, pateicoties arī mūzikas skolotāju entuziasmam, sacensība latviešu tautas dziesmu dziedāšanā varēja sākties. Mūzikas skolotāji atzinīgi novērtēja to, ka beidzot ir ierādīta īpaša vieta mūsu tautasdziesmai, jo mājās, ģimenē mēs dziedam tik maz un reti! Jāceļ tautas dziesma saulītē! Mēs mīlam to, ko mēs labi zinām un pazīstam. Šajā sacensībā galvenais nav uzvarēt, galvenais ir palīdzēt tautas dziesmai nokļūt pie mūsu bērniem.

Latviešu tautas dziesmu dziedāšanas sacensības notika katru gadu vairākos posmos – vispirms klasē, skolā, tad rajonā (tagad novadā/pilsētā). Labākie dziesmu zinātāji tika izvirzīti vēsturiskā novada sacensībām, kurās ik gadu pulcējās ap 300 dziedātāju. Fināla sarīkojums tradicionāli notika Rīgas Latviešu biedrības nama Zelta zālē, kur sadziedājās Kurzemes, Zemgales, Vidzemes, Latgales un Rīgas latviešu tautas dziesmu labākie zinātāji un dziedātāji. Paldies jāsaka novadu sacensību organizatoriem un visiem skolotājiem un bērniem par rūpīgo un lielā mīlestībā veikto darbu. Paldies arī par to,

ka bija rasta iespēja ietērt visus bērnus skaistos, savam novadam atbilstošos tautas tērpos. Tas vienmēr radīja īpašu svētku sajūtu.

Ar katru gadu sacensības ieguva arvien lielāku popularitāti, tās vērsās plašumā, un tajās iesaistījās arvien vairāk dalībnieku. Radās nepieciešamība dziedāšanas sacensību papildināt ar citiem izglītojošiem pasākumiem. Vēlējāmies, lai bērni zinātu vairāk par savam novadam raksturīgo tautas tērpu, par latviešu gadskārtu ieražām, pazītu tautas mūzikas instrumentus, zinātu tautasdziesmu un dainu vācējus un sistematizētājus. Tā līdztekus dziedāšanai norisinājās dažādas viktorīnas un konkursi.

Pateicoties Robertam Zuikam un ģenerāļa Kārļa Goppera fonda gādīgajam atbalstam, 2007.gadā tika iedibināta jauna tradīcija – ar mākslinieka Armanda Jēkabsona īpaši veidotajām sudraba medaļām „Sudraba lakstīgala” apbalvot tos dziedātājus, kuri apguvuši visas 120 krājumā atrodamās dziesmas. Pa šiem gadiem medaļas ieguvuši jau 32 jaunieši, kuri bez grūtībām zināja nodziedāt jebkuru dziesmu no krājuma „Lakstīgala”.

Pedagogi un sacensību dalībnieki vēlējās papildināt savu dziesmu pūru, un folkloriste Māra Mellēna un projekta vadītāja Rita Platpere sakārtoja un 2007.gadā izdeva jaunu latviešu tautas dziesmu krājumu „Lakstīgalas dziesmu pūrs”, kas ļāva iemācīties vēl citas, mazāk zināmas latviešu tautas dziesmas.

Ņemot vērā Roberta Zuikas novēlējumu: „Šajā darbā nedrīkstam apstāties ne uz mirkli!”, sacensības veidojām ar īpašu atbildību un izdomu, rosinot arvien vairāk bērnu un jauniešu tajās piedalīties un apgūt latviskās tradīcijas un dzīvesziņu.

Latviešu tautas dziesmu pūrs ir ļoti bagāts un neizsmeļams, vēl daudzām paaudzēm izzināms un izdziedams!

A.Strikaite

Vokālās mūzikas konkursa „Balsis 2013” izvērtējums

Izskanējusi konkursa „Balsis 2013” 2.kārta vēsturiskajos novados.

Vispirms paldies visiem skanīgo balsu īpašniekiem, visiem muzicējošajiem bērniem un jauniešiem par jaukajiem priekšnesumiem, atsaucību, izturību, zinātkāri un mācīties gribu. Liels paldies visiem mūzikas skolotājiem par ieguldīto darbu ikdienā, sagatavojot savus skolniekus konkursam un spēju jaunos dziedātājus emocionāli atraisīt, lai skaņdarbu izpildījuma laikā viņi ļautos dziedātpriekam.

Vienmēr tiek meklētas jaunas idejas konkursus padarīt bērniem un jauniešiem saistošus. Popularizējot latviešu tautas dziesmu, kas ir viena no latviešu kultūras vērtībām un zīmoliem, ar kuru lepojamies, bet ikdienā aizmirstam, arī šogad obligāts nosacījums vokālās mūzikas konkursā „Balsis” ir dziedāt latviešu tautas dziesmu *a cappella*.

Šajā mācību gadā, gatavojoties Latvijas dzimšanas dienai un stiprinot bērnos un jauniešos nacionālo identitāti, kā arī padziļinot viņu zināšanas par latviešu tautas dziesmām, konkursā bija jādzied dziesmas par tematiku „*Mana dzimtā zeme/vieta/sēta/māja/ģimene*”, kas izrādījās ir ļoti pateicīga tematika konkursam. Arī mūzikas pedagogi – kolektīvu vadītāji apliecināja sevi kā sava darba entuziasti ar radošu pieeju un pedagoģisko meistarību. Palielinās radošie meklējumi dziesmu interpretācijās, un ansambļu repertuārs kļuvis daudzveidīgāks. Novados neviena tautas dziesma neatkārtojās, līdz ar to konkursanti patīkami iepriecināja ar veiksmīgu repertuāra izvēli, kas visos vēsturiskajos novados bija ļoti interesants un pārdomāts. Skanēja nedzirdētas tautas dziesmas, dzirdējām dziesmas gan latgaliešu, gan arī *ventiņu* valodā.

Īpaši gribas uzteikt tos ansambļu vadītājus, kuri liek lietā savu radošo talantu un paši gan raksta oriģināldziesmas, gan veido interesantas tautasdziesmu apdares un citādus sabalsojumus (Dace Robule, Sarmīte Skrūzmane, Daina Erte, Linda Vītola, Ārijs Šķepasts, Elīna Lūse u.c.), kas dziesmu izpildījuma laikā ļāva kolektīvam uzdzirkstīt.

Prieks, ka tieši ar mūzikas, tautas dziesmas palīdzību mēs skolēniem ļoti labi varam veidot izpratni par ģimeni, māju, savu dzimto zemi, dzimteni, valsti, savu nacionālo kultūru.

Izvērtējot vokālo ansambļu uzstāšanos, žūrijas komisija ir izdarījusi secinājumus un rezumējusi paveikto, sniedzot ieteikumus turpmākajam darbam.

Pēc rezultātiem redzams, ka šogad viskreatīvākā un muzikāli atraisītākā ir vidējā vecuma grupa. Būtu vēlams šādu pat attieksmi un radošumu saglabāt arī vecākajā grupā. Kolektīviem, kam punktu skaits pārsniedz 44 un vairāk, ansambļa kultūra nav tikai hobijs, bet tas kļuvis jau par dzīvesveidu, tas

priecē. Ir skaidrs, lai iegūtu skatēs labus rezultātus, nepietiek tikai ar īslaicīgu repertuāra "saraušanu" pāris nedēļās pirms skates. Jūtams, ja ansamblim ir sava pastāvīga koncertdzīve vai dziesmas ir iedziedātas - nosēdušas, tad iztrūkst intonatīvas, ritma, vokālas u.c. problēmas.

Saskaņā ar konkursa nolikumu katrs ansamblis tika vērtēts pēc 5 kritērijiem, kur katra kritērija vērtējumu skala ir 10 balles. Vērtējums objektīvi atspoguļo vokālo ansambļu snieguma kvalitāti. Lai sasniegtu ļoti labus rezultātus, liela uzmanība ir jāpievērš dziesmu mākslinieciskajam un tehniskajam sniegumam. Un šeit jāatzīmē, ka mazo mūzikas kolektīvu (vokālo ansambļu) tehniskais un mākslinieciskais līmenis ir kvalitatīvi paaugstinājies.

Nozarē/skolās ienāk jauni skolotāji, pieaug profesionālais līmenis.

Kolektīva sagatavošanas procesā vadītājs un ansambļa dalībnieki ir ieguldījuši milzīgu darbu vairāku mēnešu garumā, bet kolektīva konkurētspēja konkursā ir jāparāda vien nieka 5-6 minūtēs. Žūrijas uzdevums ir izvērtēt ansambļa dziedājumu, atzīmējot gan labo, gan pieļautās kļūdas. Skolotāji ir saprotoši un aizrādījumus uztver kā ceļamaizi tālākajam darbam. Kritiskās piezīmes būtu jāņem vērā bez sarūgtinājuma vai aizvainojuma.

Vairāk jāpadomā par mākslinieciskā izpildījuma dažādību, īpaši dziedot tautasdziesmas ar vairākiem pantiem. Mēģināt atrast katram pantam savu pieeju, meklēt dziesmas dvēselīti, veidot to kā stāstu, kas uzrunā klausītāju. Ja skolēniem šis stāsts būs, tad arī izpildījums būs dabisks un brīvs, nevis vienmuļa pantu atdziedāšana. Izpildījumā ieteicams meklēt vairāk balsu tembra krāsainību.

Ļoti apsveicami ir tas, ka daudzi kolektīvi savos priekšnesumos izmantoja akustiskos mūzikas instrumentus (lietus koki, trejdeksņi, kociņi), kā arī paši dalībnieki spēlēja kādu no mūzikas instrumentiem (saksofons, flauta, bungas, ģitāra, vijole, flauta).

Vajadzētu pilnveidot sevis dabisku pasniegšanu dziesmu satura atklāsmē un akustiskās muzicēšanas prasmē, turpināt attīstīt vokālās iemaņas, īpaši strādājot pie *a cappella* dziedājuma, kā arī nostiprinot daudz balsību. Skolās, novados vairāk jādomā par ansambļu uzstāšanās iespējām, tādējādi veicinot bērnu un jauniešu skatuvisko pieredzi, lai koncertos pāri uztraukumam tomēr valdītu konstruktīvs mākslinieciskais sniegums un finālā - prieks par sasniegto.

Svarīgi pievērst uzmanību skolēnu vokālo prasmju izkopšanai – elpai, skaņveidei, jo bieži intonatīvās problēmas rodas tieši frāžu noslēgumos, kas liecina par to, ka pietrūkst elpas noturīguma. Dažiem kolektīviem bija jūtamas dziedājumā šņācošas skaņas, kuras cēlonis ir pārelpa.

Vēlams turpināt strādāt dziedātāju vokālo prasmju attīstīšanā un *a capella* dziedājuma stila manieres izkopšanā, kā arī izvairīties no kora dziesmu izmantošanas ansambļu repertuārā.

Ārpus mūzikas - gribētos, lai pedagogi pievērš uzmanību arī etiķetei, ko pieprasa skatuve - tērpi, apavi, matu sakārtojumi utt.

Dziedāšana un muzicēšana mazajos mūzikas kolektīvos nodrošina bērniem un jauniešiem lietderīgu brīvā laika pavadīšanu, pilnveido uzstāšanās prasmes, empātisku pieredzi, klausoties un vērojot citu kolektīvu priekšnesumus. Konkursi visos vēsturiskajos novados un Rīgā noritēja sirsnīgā gaisotnē. Parādot sevi un daloties pieredzē, pedagogi bija iespēja gūt jaunas idejas savam turpmākajam darbam. Šādi pasākumi ir laba motivācija turpmākajam darbam.

Sveicam visus vokālos ansambļus, kuri 2.kārtas vokālās mūzikas konkursā „Balsis 2013” ieguva augstākos punktus un tika izvirzīti fināla konkursam.

Lai iegūtās zināšanas noder arī turpmāk un iegūtie jaunie domu un interešu draugi dara jūsu ikdienu krāsaināku!

Žūrija:

Jānis Grigalis – diriģents, pedagogs, tautas mūzikas instrumentu ansambļu speciālists;

Irēna Nelsone – mūzikas pedagoģe, Jāz.Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas metodiķe un lektore;

Mārīte Puriņa – mūzikas pedagoģe, vokālās grupas „Anima Solla” mākslinieciskā vadītāja;

Nora Vītiņa – kordiriģente, vokālās grupas „Latvian Voices” dziedātāja;

Antra Strikaite – Valsts izglītības satura centra Interesu izglītības un audzināšanas darba nodaļas vadītājas vietniece, projekta vadītāja

REZULTĀTI
“ LAKSTĪGALA 2014” Rīgā
 Rīgā, 2014.gada 4.februārī

	Skola	Pedagogs	Rezultāti
1.	Salaspils 1.vidusskolas 1.- 4.klašu ansamblim “Salaspils lakstīgalas”	skolotāja Aija Pizāne	II pakāpe
2.	Rīgas Avotu pamatskolas folkloras kopas “Zīle” jaunākajai grupai	skolotāja Agrita Ozoliņa	I pakāpe
3.	Rīgas Juglas vidusskolas 4.d klases ansamblim	skolotāja Žanete Jansone	I pakāpe
4.	Rīgas 64. vidusskolas 5. - 6. klašu ansamblim “Tīnīte”	skolotāja Margarita Paeglīte	II pakāpe
5.	Rīgas 6.vidusskolas 6.d klases ansamblim	skolotāja Lauma Tuča	I pakāpe
6.	Rīgas 85.vidusskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Elīza Hvane	I pakāpe
7.	Rīgas Avotu pamatskolas 5.klases ansamblim	skolotāja Agrita Ozoliņa	I pakāpe

„LAKSTĪGALA 2014” Zemgalē
 2014.gada 5.februārī, Jūrmalā

	Skola	Pedagogs	Rezultāti
1.	Ozolnieku novada Salgales pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Anda Silgaile	I pakāpe
2.	Jelgavas novada Vilces pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Guna Čodare	I pakāpe
3.	Jelgavas novada Vilces pamatskolas 1.-4.klašu ansamblim	skolotāja Guna Čodare	I pakāpe
4.	Jūrmalas pilsētas sākumskolas „Atvase” 5.-6.klašu ansamblim	skolotāja Ingre Neikena	II pakāpe
5.	Jūrmalas Pumpuru vidusskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Maija Rozenberga	II pakāpe

„LAKSTĪGALA 2014” Kurzemē
 2014.gada 6.februārī, Kuldīgā

	Skola	Pedagogs	Rezultāti
1.	V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijas 7.-9.klašu ansamblim	skolotāja Agnese Čīče	I pakāpe
2.	V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijas 10.-12.klašu ansamblim	skolotāja Agnese Čīče	I pakāpe
3.	Kuldīgas Centra vidusskolas 10.-12.klašu ansamblim	skolotāja Dagnija Šteinberga	I pakāpe
4.	Kuldīgas novada Vārmes pamatskolas 1.-4.klašu ansamblim	skolotāja Inese Krūmiņa	I pakāpe
5.	Kuldīgas novada Turlavas pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Agnese Čīče	I pakāpe

6.	Nīcas novada Nīcas vidusskolas 1.-4.klašu ansamblim	skolotāja Daina Jurga	I pakāpe
7.	Talsu pamatskolas 1.-4.klašu ansamblim	skolotāja Dina Bičule	I pakāpe
8.	Nīcas novada Rudes pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Līga Amerika -Ansiņa	I pakāpe
9.	Rucavas pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Liene Breča	I pakāpe
10.	Ventspils novada Tārgales pamatskolas 1.-4.klašu ansamblim	skolotāja Margita Kronberga	I pakāpe
11.	Ventspils novada Popes pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Ligita Lukševica	I pakāpe
12.	Priekules novada Gramzdas pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Skaidra Klasiņa	I pakāpe

„LAKSTĪGALA 2014” VIDZEMĒ

2014.gada 12.februārī, Valkā

	Skola	Pedagogs	Rezultāti
1.	Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas vidusskolas 4.klašu ansamblim	skolotāja Inta Apalupa	I pakāpe
2.	Pārgaujas novada Stalbes vidusskolas 3.-4.klašu ansamblim	skolotāja Anda Tomsone	I pakāpe
3.	Ikšķiles novada Ikšķiles vidusskolas 1.-4.klašu ansamblim	skolotāja Sarmīte Viļuma	I pakāpe
4.	Valkas novada Valkas pamatskolas 4.klašu ansamblim	skolotāja Ināra Vītola	I pakāpe
5.	Alūksnes novada Jaunannas Mūzikas un mākslas pamatskolas 1.-4.klašu ansamblim	skolotāja Ināra Kravale	I pakāpe
6.	Apes novada Dāvja Ozoliņa Apes vidusskolas 1.-4.klašu ansamblim	skolotāja Līvija Karro	I pakāpe
7.	Pārgaujas novada Stalbes vidusskolas 6.-7.klašu ansamblim	skolotāja Anda Tomsone	I pakāpe
8.	Lielvārdes novada Lielvārdes pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Inga Blumfelde	I pakāpe
9.	Ķeguma novada Birzgales pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Sandra Siliņa	I pakāpe
10.	Ogres novada Ogres vidusskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Gunita Bičule	I pakāpe
11.	Ikšķiles novada Ikšķiles vidusskolas 5.-9. klašu ansamblim	skolotāja Sarmīte Viļuma	I pakāpe
12.	Valkas novada Kārķu pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Gita Plūmīte	I pakāpe
13.	Apes novada Dāvja Ozoliņa Apes vidusskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Sandra Oto	I pakāpe
14.	Alūksnes novada Ilzenes pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Olīvija Jēgere	I pakāpe
15.	Alūksnes novada Jaunlaicenes pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Inga Ārste	I pakāpe
16.	Ogres 1.vidusskolas 10.-12.klašu ansamblim	skolotāja Gunita Bičule	I pakāpe

„LAKSTĪGALA 2014” Latgalē
2014.gada 13.februārī, Jēkabpilī

	Skola	Pedagogs	Rezultāti
1.	Jēkabpils novada Dignājas pamatskolas 1.-4.klašu ansamblim	skolotāja Aīda Bikauniece	I pakāpe
2.	Līvānu novada Līvānu 1.vidusskolas un Līvānu BJC 1.-4.klašu ansamblim „Lakstīgalas – saldmēlītes”	skolotāja Anna Kārkle	I pakāpe
3.	Daugavpils novada Špoģu vidusskolas 6.klases ansamblim	skolotāja Marija Umbraško	I pakāpe
4.	Jēkabpils novada Ābeļu pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Iveta Bērziņa	I pakāpe
5.	Krāslavas novada Izvaltas pamatskolas 5.-9.klašu ansamblim	skolotāja Silvija Stivriņa	I pakāpe
6.	Līvānu novada Līvānu 1.vidusskolas 5.-9.klašu ansamblim „Lakstīgalas - pogotājas”	skolotāja Anna Kārkle	I pakāpe
7.	Preiļu novada Preiļu Valsts ģimnāzijas 10.-12.klašu ansamblim „Rūtoj”	skolotāja Ilze Rožinska	I pakāpe
8.	Līvānu novada Līvānu 1.vidusskolas 10.-12.klašu ansamblim „Līvānu lakstīgalas”	skolotāja Anna Kārkle	I pakāpe